View the original article

СУСПІЛЬСТВО

Воєнні злочини Росії проти українських дітей: факти, історії

Ірина Штогрін

20 листопада 2026, 13:44

Прилуки. Рятувальники несуть тіло дитини, яке витягли з-під завалів багатоповерхового житлового будинку, по якому вдарила Росія. Внаслідок авіаудару 7 жовтня 2026 року загинули 22 цивільних, серед них 5 дітей

Щороку 20 листопада світ відзначає Всесвітній день дитини. Уже п'ятий раз цей день в Україні минає під звуки повітряних тривог. Повномасштабна війна Росії проти України перетворила дитинство цілого покоління на боротьбу за виживання, позбавивши маленьких українців базового права на спокій та розвиток. Держава-агресор щодня атакує цивільну інфраструктуру України, знищує школи, дитячі садочки, лікарні, руйнує усе необхідне для нормального життя. Діти в Україні живуть у постійній небезпеці, мільйони родин з дітьми через війну були вимушені

покинути країну. На окупованих територіях Росія цілеспрямовано намагається змінювати ідентичність дітей.

Радіо Свобода зібрало факти про порушення Росією базових прав дитинства та історії дітей, які загинули від російських обстрілів.

«Діти платять неприйнятно високу ціну за цю війну, і це триває занадто довго. Кожна загибла дитина – це втрачене життя і майбутнє, а кожна поранена дитина може все подальше життя страждати від фізичних і психологічних наслідків травми. Діти мають бути захищені, де б вони не перебували, – заявила голова Представництва ЮНІСЕФ в Україні **Анн-Клер Дюфей**. – Сьогодні Всесвітній день дитини – день, коли ми мали б відзначати права дітей. Проте в Україні вони й надалі живуть у страху у своїх домівках, спільнотах і місцях, де вони мали б почуватися в безпеці».

▸ Всесвітній День дитини: історична довідка

Представництво ЮНІСЕФ / UNICEF в Україні повідомило, що за перші 10 місяців 2026 року в Україні загинули або зазнали поранень щонайменше 1144 дитини.

Це найбільша кількість підтверджених випадків загибелі чи травмування дітей ніж за будь-який попередній рік протягом останніх трьох років, наголошують у Дитячому фонді ООН.

Згідно з даними **Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні (ММПЛУ)**, із січня по жовтень цього року загинули щонайменше 114 дітей і 1030 були поранені.

«Це означає, що **кожного дня більше трьох дітей гинуть або зазнають поранень**. Упродовж цієї ночі повідомлялося про масштабні атаки на Київ та низку інших регіонів, через що загинули й були поранені мирні жителі, а також пошкоджено об'єкти критичної інфраструктури», – наголосили в ЮНІСЕФ.

- Лише у жовтні в Україні **загинули або були поранені щонайменше 146 дітей**, що на 150 % перевищує показник за той самий період минулого року.
- Станом на листопад, кількість загиблих у цьому році внаслідок війни українських дітей, уже більша на 20 %, ніж за весь 2025 рік.
- Кількість поранених дітей зросла майже на 60 %.

За оцінками ЮНІСЕФ та українських фахівців, щонайменше **1,5 мільйона дітей** перебувають у зоні високого ризику розвитку **посттравматичного стресового розладу (ПТСР)**, депресії та тривожних розладів.

Кияни, серед них і родини з дітьми, переховуються у метро під час ракетної атаки Росії. 2 липня 2026 року

Війна і українські діти в загальних цифрах

За даними державного порталу Діти війни на ранок 20 листопада 2026 року – від початку Росією повномасштабної війни (24 лютого 2022 року)в Україні офіційно підтверджені таки цифри:

- **Загинула 771 дитина** (дані Офісу Генерального прокурора)
- **Отримали поранення 3 040 дітей**
- **Зниклими вважають 2 358 дітей** (за даними Національної поліції України)
- **Депортовані чи примусово переміщені щонайменеше 20651.**
- Понад **4 мільйони українських дітей** за оцінками були змушені залишити свої домівки – із них понад **2,5 мільйона** виїхали за кордон як біженці, а близько **1,5 мільйона** стали внутрішньо переміщеними особами всередині України.

- **Депортовані та примусово переміщені:** офіційно ідентифіковано та верифіковано **19 546 дітей**, незаконно вивезених російською владою до РФ, Білорусі або на тимчасово окуповані території. (за оцінками українських та міжнародних правозахисників і самих російських посадовців, реальна кількість вивезених дітей може сягати сотень тисяч).

> Ці цифри не є остаточними. Точну кількість постраждалих дітей встановити неможливо через активні бойові дії та тимчасову окупацію частини території України, наголошує портал «Діти війни».

Київ під російською балістичною атакою. 20 листопада 2026 року

Види воєнних злочинів проти українських дітей

Згідно з нормами Міжнародного гуманітарного права (МГП), Римським статутом Міжнародного кримінального суду (МКС) та висновками Незалежної міжнародної комісії ООН з розслідування порушень в Україні, дії РФ щодо неповнолітніх охоплюють такі ключові види злочинів:

- **Вбивства та каліцтва внаслідок невибіркових і цілеспрямованих атак**

Систематичні авіаційні ракетні, дронові та артилерійські обстріли житлових кварталів, пологових будинків, дитячих лікарень (зокрема удар по «Охматдиту»), шкіл і дитсадків, що призводять до загибелі та тяжких поранень дітей.

- **Незаконна депортація та примусове переміщення**

Масове вивезення українських дітей із тимчасово окупованих територій до Росії та Білорусі (зокрема вихованців інтернатів, дітей-сиріт та дітей, розлучених із батьками під час так званої «фільтрації»). Саме за цей злочин МКС видав ордери на арешт очільника РФ **Володимира Путіна** та колишньої уповноваженої з прав дитини РФ Марії **Львової-Бєлової**.

- **Примусове всиновлення та зміна громадянства**

Спрощена процедура надання російського громадянства депортованим українським дітям, зміна їхніх імен, прізвищ і дат народження та передача на виховання в російські сім'ї з метою унеможливлення їхнього повернення додому.

- **Насильницька русифікація, індоктринація та мілітаризація**

Заборона української мови й освітніх програм на окупованих територіях, примусове залучення дітей до російських воєнізованих рухів (наприклад, «Юнармії»), проведення «патріотичних» таборів «перевиховання» та підготовка підлітків до майбутньої служби в російській армії.

- **Незаконне позбавлення волі та катування**

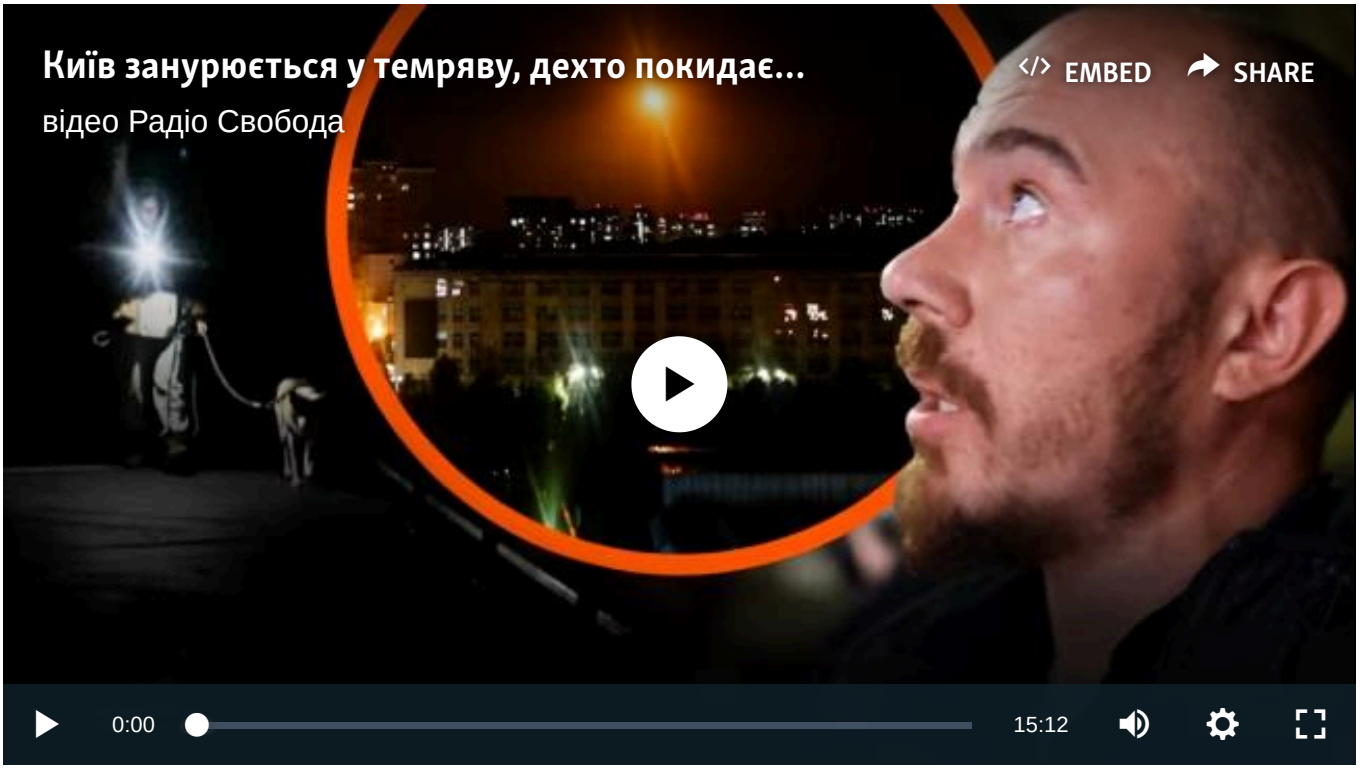
Затримання неповнолітніх окупаційними силами за проукраїнську позицію, підозру у співпраці з ЗСУ або порушення комендантської години, утримання їх у катівнях і підвалах із застосуванням фізичного та психологічного насильства.

- **Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом**

Зафіксовані місіями ООН та правозахисниками випадки зґвалтувань, примусу до оголення та інших форм сексуального насильства щодо дітей різного віку з боку російських військовослужбовців.

- **Блокування гуманітарного доступу та знищення освітньої й медичної інфраструктури**

Позбавлення дітей доступу до медичної допомоги, ліків, їжі, води та безпечної освіти через руйнування тисяч шкіл і лікарень. Станом на вересень 2026 року російська армія **зруйнувала в Україні 423 заклади освіти і пошкодила 4227.** Найбільших втрат освітня інфраструктура зазнала у Харківській, Донецькій, Дніпропетровській та Херсонській областях.

ЗАВАНТАЖИТИ

Дитячий Фонд ООН (ЮНІСЕФ) закликає забезпечити захист цивільного населення України, зокрема дітей, а також критично важливої інфраструктури, від якої вони залежать, зокрема систем енерго-, тепло- та водопостачання, відповідно до норм міжнародного гуманітарного права. Також критично важливо забезпечити безпечний і безперешкодний гуманітарний доступ на всій території України, включно з тимчасово окупованими територіями.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Домовину зробили з ящиків від російських снарядів. Історії трьох дітей, яких убила Росія

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Дім підняло у повітря – і він розлетівся на шматки». Історії 4 дітей, яких Росія убила на Харківщині

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Я собі пообіцяла, що на могилі моїх хлопців завжди будуть живі квіти». Історії трьох дітей, яких убила Росія

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Уві сні починаю її обіймати, відчуваю її тепло». Історії чотирьох українських дітей, яких убила Росія

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Домовини не було, яму викопали в садочку – так і поховали сина». Історії чотирьох дітей, яких убила Росія

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Коли я побачила ті завали, надії не залишилось». Історії чотирьох українських дітей, яких убила Росія

Ірина Штогрін

На Радіо Свобода з жовтня 2007 року. Редактор інформаційних програм, ведуча радіо і телеефірів, редактор спецпроєктів, старший вебредактор сайту

Facebook: Ірина Штогрін

Політика | Суспільство | Важливе на Свободі | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.